

Acció Ciutadana

setmanari nacionalista

d'esquerra

LA LLEI DE CONTRACTES DE CONREU

Davant d'una nodridíssima concurrència que emplenava la sala d'actes del "Centre d'Unió Republicana" d'aquesta ciutat, va donar ahir la seva anunciada conferència el cap de la Minoria d'Esquerra al Parlament de la República i ex-ministre, senyor Miquel Santaló. Ràdio Girona, tenia instal·lat en l'escenari el seu micròfon per tal de radiar les paraules del nostre benivolgut amic.

El senyor Camps i Arboix, president de la Junta política organitzadora de l'acte, féu la presentació del tema i de l'orador. Remarcà que aquell, ultra la seva actualitat, plantejava un problema polític, que per la seva significació i conseqüències produïa emoció i inquietud a la vegada. Féu un complet elogi del conferenciant remarcant la seva personalitat política. Digué que a la par el tema i el disertant, l'un prestigiava l'altre, donant relleu a l'acte i justificant l'espectació que havia desvetllat. Llargs aplaudiments aculliren aquestes paraules, que s'estroncaren amb l'ovació que acullí a Miquel Santaló. Aquest digué:

PARAULES PRELIMINARS

Ens trobem davant d'una escomesa seriosa contra les llibertats de Catalunya, organitzada pels que ho accepten tot en el terreny polític, menys els afanys legítims de justícia i les realitzacions emancipadores que comporta, com un imperatíu, l'esperit de la República plasmat en la seva Constitució. La qüestió de competència legislativa entre el Govern de la República i el Govern autònom de Catalunya, plantejada amb motiu de la Llei de Contractes de Conreu, davant el Tribunal de Garanties pel Cap del Govern senyor Samper, coaccionat per les forces reaccionàries que el sostenen al banc blau, té una importància excepcional que explica i justifica sobrerament l'espectació i els comentaris que s'han produït arreu.

Aquesta importància no esdevé tan del contingut de la pròpia Llei de Contractes, com dels mòbils íntims que han inspirat la campanya en contra d'ella, les finalitats que amb aquesta campanya es persegueixen i les conseqüències que pot tenir. És precis posar-los de manifest, per tal de que cadascú pugui formular un judici serè sobre principis doctrinals en pugna, sobre els procediments emprats en la discussió, i sobre la conducta de certes forces polítiques en ordre als interessos peculiars de Catalunya i altres interessos generals de la República. Anem, aquest vespre, a intentar breument aquesta tasca, cenyint-nos al lloc i sense evocacions històriques evidentment importants però no absolutament necessàries.

LA REPÚBLICA I EL PROBLEMA DE LA TERRA A ESPANYA

Una de les reformes considerades com a més urgents a realitzar per la República, és la nova ordenació tot quant fa referència al règim de propietat i explotació de la terra. País eminentment agrícola, Espanya, amb una població rural que depassa el 65% de la totalitat, amb grans possibilitats d'augmentar els deu mil milions de pessetes de la producció o rendiment anyal, no podia negligir-se el portar al camp l'esperit de justícia que en molts ordres s'havia establert en la vida de treball de les ciutats, donant als camperols una garantia d'estabilitat i substraent-los d'un règim d'explotació i d'arbitrarietat de tipus feudal. A això va respondre, primer, l'Ordre del Ministeri de Justícia del 6 de maig del 1931 no autoritzant els comiats com no fos per manca de pagament; els Decrets autoritzant una revisió dels contractes d'arrendament fets i modificats des de l'any 1914, manifestament abusius, i per fi la Reforma Agrària, que afectava especialment als grans dominis latifundistes dels quals vivien una mena de

rentistes impúdics sense cap afecte ni preocupació per les explotacions, i una altra fauna de "señoritos", administradors i subarrendadors, que obligaven a treballar amb jornals de fam de 150 i 2 pessetes.

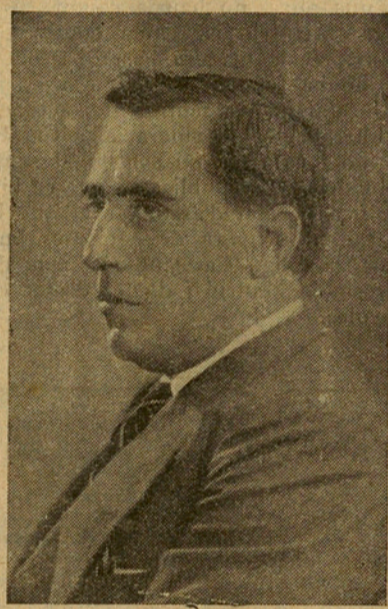
Amb aquestes mesures no quedava resolt el problema. Les primeres, eren excessivament fragmentàries i la virtualitat de la segona depenia del seu desenvolupament en ordre a cens, a contractes d'arrendament, rescat de béns comunals. El Ministeri d'Agricultura de la República havia iniciat aquesta tasca i havia redactat projectes importants la discussió dels quals va ajornar-se davant la premtura i lamentable dissolució de les Corts Constituents.

Mentrestant, a Catalunya, amb més sensibilitat i amb una visió més clara dels problemes agraris, es manifestà una voluntat més apremiant per la reforma i es creà una situació de fet que no podia perillonar-se. Era precis restablir, sobre noves bases, un estat de dret que fos garantia d'una convivència harmònica entre masovers i propietaris, amb aventatge per uns i altres, per la pau pública i per l'economia del país, d'acord amb l'esperit de justícia que traspuava en tot el contingut de la Constitució Republicana i particularment en quant fa referència a l'economia en general i a l'explotació de la terra, en els articles 44, 46 i 47 on es diu en termes categòrics que "s'assegurará a tots els treballadors les condicions necessàries d'una existència digna" i que es "protegirá al camperol".

Aquí no podia ajornar-se més la tasca per a una solució. Qui havia de donar-la?

LES FACULTATS DE CATALUNYA AUTONOMA

El 15 de setembre de 1931, després de debats memorables, va aprovar-se, al Parlament de la República, l'Estatut de Catalunya a base del qual anem



estructurant la nova vida. El Govern primer i poc després el Parlament, no podien substraure's al problema viu i greu de la situació al camp. Podien jurídicament afrontar-la? Tenien facultats per intentar-la?

L'article 11 de l'Estatut diu, en termes ben clars, que correspon a Catalunya "la legislació exclusiva en matèria civil", o sigui la que regula, entre altres qüestions, tota mena de contractes. És veritat que diu també "salvo lo dispuesto en el artículo 15, número 1.º de la Constitución". Aquesta excepció impideix que Catalunya legisli sobre "la forma del matrimoni, la ordinació de registres i hipoteques, les bases d'obligacions contractuals i la regulació dels estatuts personal, real i formal per tal de coordinar i resoldre els conflictes entre les legislacions civils d'Espanya". Els contractes de conreu no s'es-

menten per res en les excepcions de l'article 15 de la Constitució, i són matèria de dret civil. Va entendre's, doncs, que entrava en les facultats de Catalunya legislar sobre la matèria, amb la llibertat que permetia l'article 19.º de la Constitució.

Amb aquests antecedents jurídics, polítics i socials, el Govern autònom, òrgan del Govern de la República, apremiat per una situació anàrquica en alguns indrets, va emprendre la iniciativa de la Llei de Conflictes primar, amb caràcter transitori, i de la Contractes després, procedint amb la més absoluta lleialtat davant els compromisos contraets amb l'opinió pública i amb el més exquisit respecte als adversaris de la situació política. Sabia prou la importància excepcional del que projectava i la necessitat de que, per la seva major eficàcia, convenia sumar el màxim de voluntats i escoltar tota mena de parers.

Quina fou la seva conducta en la tramitació de la Llei? Acordada pel Govern, el Conseller de Justícia va encomanar l'estudi i la redacció d'un avant-projecte a la Comissió jurídica assessora, on hi ha representants tècnics de totes les ideologies, un d'ells el senyor Tries de Bes, que més tard signà la proposició al Parlament de la República per obligar al Govern que plantegés la qüestió de competència; l'avant-projecte, amb lleus modificacions, fou projecte de Govern i passà al Parlament el mes d'agost del 1933.

La Comissió de Justícia, integrada també per representants de tots els sectors del Parlament — l'Abadal — amb la manifestació reiterada del Govern de que no tenia un criteri ncat, de que acceptaria tot el que pogués millorar la Llei, va dictaminar primer i va començar-se la discussió.

En tot aquest procés de gestació no fou impugnat per ningú el dret o la competència de Catalunya per a legislar sobre aquesta matèria de dret civil. Ni a Catalunya ni a fora de Ca-

talunya. I la llei fou votada el 21 de març i promulgada el 12 d'abril d'aquest any.

Quan començà la creuada contra la Llei, que és contra l'Autonomia de Catalunya, i a discutir-se la competència del Govern i del Parlament?

Això és important, com ho és el conèixer el procés. Començà en vigílies de la seva aplicació.

El primer atac en forma excessivament burda, s'encarregà a una modesta Comissió de propietaris de Pobla de Montornès que va anar a Madrid per a demanar ajut a tots els caps de partits polítics que representen la monarquia o l'esperit anti-revolucionari. Després, un diputat radical, el senyor Salau, afanyós de clientela, adreçà un document al Govern dient que la Llei no és constitucional. A això segueix, d'una banda, una campanya de premsa des d'"El Noticiero" a Barcelona i "El Debate" a Madrid amb un llenguatge groller i injuriós pel Parlament català, fent-li de tornaveu "La Veu de Catalunya" sense escrúpol de cap mena, i d'altra banda un manifest d'algunes entitats econòmiques de Catalunya presidides per l'Institut agrícola de Sant Isidre, on després de culpificar de desori a la República, considera anti-econòmica la Llei de Contractes de Conreu. No era difícil endevinar a través d'aquestes espurnes de protesta i de les invitacions al Govern de la República per a que oposés obstacles a la viabilitat de la Llei del Parlament català, que hi havia alguna altra força maquiavèlica que donava alè a la campanya i que acudiria a la palestra, si era precis, per a dificultar l'obra autènticament republicana que feia el Govern de Catalunya amb un contrast manifest amb l'obra del Parlament de la República, dominada per l'antirevolució. Poc va tardar-se veure's en escena, a Barcelona mateix, al Cap de Renovació Espanyola, Antoni Goicoechea, vertader director espiritual de l'Institut de Sant Isidre; el notari senyor Casanueva, lloc-tinent de Gil Robles, en el bloc de la CEDA, signant una proposició incidental al Parlament requerint al Govern per a que usés de la facultat que li atorga l'article 55 de la Llei del Tribunal de Garanties per a plantejar la qüestió de competència legislativa de les regions autònoms, i per fi Lliga Catalana amb una altra proposició incidental concebuda en iguals termes que la del senyor Casanueva, signada en primer lloc per Tries de Bes i per tots els seus diputats, excepte Soler de Sojo.

La discussió d'aquestes proposicions incidentals havien de discutir-se el dia dos d'aquest mes. Per tal de conèixer el pla del senyor President de la Cambra sobre la discussió i el pensament del Govern, visitarem personalment el primer i ens digué que s'havia rectificat l'ordre del dia ajornant la discussió perquè el Govern volia precisar més el seu criteri i que se'ns avisaria oportunament. Nosaltres vam creure-ho de bona fe. Abans que l'avis, vam saber que el President del Govern havia acudit al Tribunal de Garanties. Subrepticament, treballant en les tenebres, sense donar la cara a la Cambra, Renovació, CEDA i Lliga Catalana s'havien servit altra vegada del Govern per a crear, almenys, un problema greu a la República i atacar la nostra autonomia. No sorprendrà a ningú l'actitud de les dues primeres forces polítiques; la de Lliga Catalana, estem segurs que indignarà a tot català que no sigui subjugat per ella, i farà enrogir de vergonya a tots els altres en considerar la deslleialtat dels que s'han passat la vida parlant de l'autonomia de Catalunya, per a agredir-la covardament des de fora de casa nostra.

Es aquesta una tàctica característica de tots aquells a qui repugna la sobirania del poble quan aquesta no es manifesta de conformitat als afanys, sotmetent-se incondicionalment als seus desitjos d'estimar com

ATAAC A FONDS

El grotesc govern Samper, segona edició corregida i augmentada del desgraciat govern del senyor Lerroux, seguint la política pacificadora de l'ex-incendiari del Paral·lel i ex-violador de novícies, ha presentat al Tribunal de Garanties Constitucionals (institució que actualment té molt de tribunal i molt poques garanties i menys constitucionals) un recurs contra la Llei de Contractes de Conreu, aprovada pel Parlament autònom de Catalunya.

Aquest atac a fons, despietat, maquiavèlicament combinat entre els eternals enemics de fora Catalunya, els quals han aprofitat totes les aventeses per a ferir de mort els sentiments més íntims i sagrats del nostre poble i aquells altres, catalans renegats i traïdors que han fet servir l'ideal d'alliberació nacional per encimbellar-se i aconseguir els seus fins egoistes i particulars, no ha d'estranyar a ningú; fa molt temps que a Catalunya els coneixem i sabem del que són capaços. Com sabem també del que són capaços aquells que com el senyor Samper i el senyor Lerroux, malgrat pertànyer a un partit que es diu autonomista, demostren, amb els seus actes, desconèixer l'alta valor d'aquesta paraula.

L'investida, com ja deixem apuntat, no ens ha sorprès; l'esperàvem. Després de la magna manifestació anti-feixista del dia 29, els servidors i lacais de Gil Robles i de la companyia de Jesús,

no podien restar inactius. L'actual govern republicà (?) no podia consentir de cap de les maneres, que uns centenars de milers de ciutadans, arborats d'entusiasme, fessin públicament professió de fe republicana i esquerrista.

Però aquesta gent, cega o ensuperbida, no ha sabut adonar-se que jugar amb foc és altament perillós. I l'Estatut de Catalunya, és flama roenta que crema en el cor de tots els catalans; és, ensems, foguera de promeses idealistes convertides, algunes d'elles en esplendoroses realitats.

Catalunya ha manifestat ja diverses vegades quin era el seu desig, el seu pensament i el seu anhel. Ho va dir darrerament en la seva superba contesta a la ridículament grotesca movilització gil-roblesca. I Catalunya no cedirà ni un pam. Ni un. A despit dels enemics de tota mena de llibertats que són els més aferrissats enemics de la Catalunya liberal, progressiva i humana; a despit dels Judes, nascut accidentalment a la nostra terra, però bords del sentiment de pàtria; a despit de tots els entrebancs, de totes les coaccions i de totes les amenaces. Que l'estel solitari del tros blau de la nostra bandera, tan pot ésser far i guia per ensenyar el camí del recobriment nacional a les demés terres germanes d'Ibèria, com claror esplendorosa d'una Catalunya completament redimida.